

CZĘŚĆ III

KIERUNKI ROWOJU GMINY GÓZD

W oparciu o przeprowadzoną w poprzedniej części analizę SWOT, której głównym założeniem jest uwydatnienie uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, określono priorytetowe kierunki rozwoju gminy Gózd. Są one fundamentem, do zdefiniowania celów strategicznych i zdań, przed realizacją którymi staną władze i społeczność lokalna.

1. Wysoki standard i jakość życia mieszkańców gminy

Jakość życia mieszkańców gminy Gózd jest zróżnicowana w poszczególnych jej rejonach. Wszelkiego rodzaju usługi, które świadczone są na obszarze gminy, zaspokajają tylko podstawowe potrzeby społeczności lokalnej. Szerszy zakres usług dostępny jest w Radomiu bądź w Zwoleniu, które są miastami powiatowymi, położonymi w niewielkiej odległości od gminy. Mieszkańcy miejscowości znajdujących się najbliżej wyżej wymienionych ośrodków miejskich oraz ośrodka gminy posiadają lepsze warunki bytowe niż mieszkańcy z obszarów wiejskich. Dla władz gminy ważne jest, aby ta sytuacja uległa znaczącej poprawie. W tym celu należy ulepszyć układ komunikacyjny i parametry techniczne dróg gminnych i powiatowych (przy współpracy z władzami powiatowymi), który umożliwi dogodniejsze przemieszczanie się.

Wysoki standard życia mieszkańców to również sprawnie funkcjonująca infrastruktura techniczna oraz wyposażenie wszystkie budynki mieszkalne w instalacje wodno-kanalizacyjne

Niezwykle ważnym zadaniem dla władz samorządu gminnego jest zaopatrzenie wszystkich mieszkańców w infrastrukturę techniczną, która gwarantuje wyższy standard życia. Do tych przedsięwzięć należą głównie rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków. Ponadto władze powinny ponownie przystąpić do realizacji kompleksowego zgazyfikowania całego obszaru gminy. Taka inwestycja wiąże się ze zmianą systemu grzewczego z węglowego na ekologiczny.

Standard życia i warunki bytowe związane są nie tylko z wyposażeniem budynków mieszkalnych w podstawową infrastrukturę techniczną, ale przede wszystkim z rozwojem ekonomicznym gminy. Rozwój gospodarczy fundamentalny czynnik decydujący o poprawie owych warunków oraz przesadzający o atrakcyjności gminy w oczach potencjalnych inwestorów. Wzrost gospodarczy gminy przyczyni się głównie do zmniejszenia bezrobocia poprzez popyt na wykształconych i wykwalifikowanych pracowników i inwestycję w zasoby ludzkie.

O jakości życia społeczności lokalnej w dużej mierze decyduje również dostępność do usług medycznych, poziom rozwoju kultury i edukacji, a także możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu w placówkach i instytucjach kultury i sportu. W tym celu ośrodek zdrowia w gminie zostanie wyposażony w lokale do rehabilitacji i stomatologii, by mieszkańcy mogli korzystać z tych usług na miejscu. W zakresie kultury i spędzania wolnego czasu zostaną utworzone skwery, parki, place zabaw dla dzieci. Osobom spędzającym wolne chwile na „powietrzu” w parku czas będą umilać zespoły ludowe koncertujące w muszli koncertowej.

Poprawa warunków bytowych i jakości życia zależy również od samych mieszkańców i ich zaangażowania w sprawy swojej małej ojczyzny i aktywności w realizację wyznaczonych celów i zadań. Im wyższy poziom intelektualny i aktywności społecznej tym większe zainteresowanie w rozwiązywanie problemów i barier rozwojowych zmierzające ku wyraźnej poprawie wizerunku gminy.

Bardzo ważnym czynnikiem scalającym mieszkańców jest integracja społeczna, dzięki której rzeczywiste jest osiągnięcie zamierzonych kierunków rozwoju wpływających na wyraźną poprawę warunków i standardu życia.

Wynika z tego potrzeba prowadzenia działań, które będą ukierunkowane na uaktywnienie różnych grup działania, które będą odpowiedzialne wspólnie z władzami za politykę prorozwojową gminy. Załączek takich grup widoczny jest w czynnie funkcjonujących stowarzyszeniach, które zajmują się między innymi promocją gminy. Jednak wynika potrzeba, aby działały również organizacje zrzeszające chociażby młodzież, przedsiębiorców czy producentów rolnych.

2. Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa

Warunki dla rozwoju rolnictwa w gminie są korzystne. Sprzyja temu dogodny mikroklimat, niezanieczyszczone środowisko i dobrej jakości gleby. Produkcja rolna poszerzona jest o chów zwierząt oraz o przetwórstwo rolno – spożywcze. Taka działalność zapewnia opłacalność produkcji rolnej i zapewnia podstawowe utrzymanie rodzinie rolnika.

Rolnictwo wymaga jednak modernizacji i restrukturyzacji, które skierowane powinno być na wprowadzenie nowych, specjalistycznych technologii i ekologicznych metod uprawy. Rolnicy powinni zrzeszać się w producencie grupy producenckie i szukać zewnętrznych odbiorców na własne produkty.

Dla wielu rodzin z obszaru gminy rolnictwo jest jedynym źródłem utrzymania. Jednak coraz więcej ludzi młodych nie wyraża chęci na pracę w sektorze rolnym głównie ze względu na jej niską opłacalność i niestabilną politykę państwa.

3. Rozwój gospodarki pozarolniczej i sektora przedsiębiorczości

W ostatnich latach w gminie widoczny jest dynamiczny wzrost rozwoju sektora MŚP w formie prywatnych przedsiębiorstw. Powstaje coraz więcej przedsiębiorstw, które tworzą nowe miejsca pracy i tym samym przyczyniają się do wzrostu ekonomicznego gminy i poprawy warunków materialnych mieszkańców.

Wzrost przedsiębiorczości dokonuje się głównie na drodze działań edukacyjnych, które należy skierować do całej społeczności gminnej, a przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Dlatego jednym z przedmiotów nauczania w placówkach oświatowych jest przedmiot pod nazwą podstawy przedsiębiorczości, który zwraca uwagę między innymi na kwestie jak rozpocząć i prowadzić własną działalność gospodarczą oraz inwestować.

Obecnie funkcjonuje wiele programów ułatwiających rozpoczęcie tego typu działalności organizowanych przez urzędy pracy lub inne instytucje czy organizacje. W ramach tych programów udzielana jest pomoc doradcza, konsultingowa i finansowa. Dzięki temu założenie własnej firmy nie jest już aż tak trudne.

Takie działania ułatwiające i propagujące rozwijanie przedsiębiorczości przyczyniają się przede wszystkim do powstawania nowych podmiotów gospodarczych, które podczas swojej działalności powinny ukierunkowywać się na współpracę z inwestorami zewnętrznymi z kraju i zagranicy.

4. Rozwój turystyki, agroturystyki i rekreacji na terenach wiejskich

Gmina wykorzystując bezpośrednią bliskość Parku Kozienickiego oraz projektowane rezerваты przyrody w najbliższym czasie powinny stać się doskonałym miejscem do wypoczynku rodzinnego, dzieci i młodzieży poprzez organizację dla nich między innymi „zielonych szkół”, również dla tych, którzy uwielbiają spokój, ciszę, piesze i rowerowe wędrowki. Tereny zielone są najlepszym miejscem to takiego harmonijnego spędzania wolnego czasu.

Rozwój turystyki czy agroturystyki to niewątpliwie nowe miejsca pracy dla społeczności lokalnej trudniącej się rolnictwem, które przyczynią się do wzrostu ich dochodowości i tym samym nowego wizerunku gminy. Rozwój działalności agroturystycznej stwarza ludności wiejskiej dodatkowe zajęcia i wykorzystuje istniejące zasoby mieszkaniowe oraz produkowaną w owych gospodarstwach żywność o wysokiej jakości zdrowotnej.

Gospodarze takich gospodarstw, w celu wypracowania najlepszej i atrakcyjnej oferty turystycznej promującej własne gospodarstwo, uciekają się do różnych i ciekawych pomysłów np. jazda konna czy śpiewy przy ognisku z pieczeniem ziemniaka. Dzięki tak profesjonalnie przygotowanej ofercie każdy agroturysta może znaleźć coś ciekawego i dopasowanego do siebie. Spędzając wolny czas na wsi wśród zieleni dodatkowo można przypatrywać się pracy rolnika, korzystać ze świeżych owoców, warzyw i produktów mlecznych. Ponadto może pobierać naukę jazdy konnej, artystycznego rzemiosła, wypiekania chleba. Miłośnicy grzybów i ryb znajdą tu również coś ciekawego dla siebie.

Ważnym aspektem rozwoju agroturystyki jest oczywiście baza noclegowa o wysokim standardzie. W związku z tym ważne jest, aby te gospodarstwa posiadały podłączenia do wszelkiej infrastruktury technicznej. Gospodarstwa oferują nocleg standardowy w dobrze urządzonych pokojach, ale także mogą być również wyposażone w pola namiotowe i campingowe, które jest idealnym rozwiązaniem dla ludzi młodych, którzy lubią spędzać czas na świeżym powietrzu pod gwiazdami. Atrakcją dla agroturystów są posiłki przygotowywane przez gospodynie z własnych produktów rolnych o wysokiej jakości zdrowotnej. W menu znajdują się tradycyjne regionalne i lokalne potrawy, których oczywiście turyści nie mają okazji skosztować na co dzień.

Obecnie turyści lubią spędzać czas na aktywnym wypoczynku. W tym kierunku idą również współczesne gospodarstwa agroturystyczne, które oferują swoim gościom opracowany katalog dyscyplin sportowych między innymi: wycieczki rowerowe i piesze, gry terenowe, łowiectwo, wędkowanie, jazdę konną. Wielce ciekawą, nowatorską ofertą są sporty ekstremalne, takie jak rowery motokrosowe lub paintball.

Aby wyżej wymienione działania oraz inne były w ogóle opłacalne i możliwe potrzebna jest również bardzo dobra i skuteczna promocja gminy. W tym kierunku powinno działać utworzony portal na stronie internetowej Urzędu Gminy, dzięki któremu byłoby można otrzymać informacje na temat bazy noclegowej, gospodarstw agroturystycznych, imprezach kulturalnych itp. Aktualnie zasadniczej wagi nabierają działania edukacyjne i doradcze, które przyczyniają się do profesjonalizacji świadczenia usług turystycznych.

CZĘŚĆ IV

MISJA I WIZJA ROZWOJU GMINY GÓZD

Misja

W procesie formułowania i opracowywania strategii rozwoju, po uprzednio przeprowadzonej diagnozie stanu obecnego w gminie i wyznaczeniu atutów i zagrożeń, przystąpiono do zdefiniowania jej misji, która określa nadrzędny kierunek rozwoju. Misja traktowana jest jako generalny cel kierunkowy, który wyraża aspiracje i długofalowe zamierzenia. Określa ona przyszłościowy obraz gminy oraz informuje o wspólnych wartościach i przekonaniach leżących u podstaw podejmowania określonych działań. Misja rozwoju ma istotną wartość informacyjną zarówno dla mieszkańców gminy, podmiotów gospodarczych, jak i dla jej otoczenia. Wskazuje co władze samorządowe przy współdziałaniu mieszkańców i innych podmiotów pragną osiągnąć w określonym horyzoncie czasu i to nie w oparciu o marzenia i wizje, lecz o własne zasoby i możliwości rozwoju (silne i słabe strony gminy) oraz warunki stworzone przez otoczenie (szanse i zagrożenia rozwojowe).

Misja gminy wyraża najwyższy poziom celów, jest dostosowana do specyfiki gminy i ujmowana jest bardzo syntetycznie. Rolą misji jest określenie głównego pola funkcji gminy i jej specyfiki, unikatowości produktów i warunków, a także koncentracja uwagi uczestników działań strategicznych na istocie strategii i mobilizacja ich do działania. Jej określenie jest konieczne do wyznaczenia wizji rozwoju, celów strategicznych i zadań, które będą w kolejnych latach realizowane.

Misja rozwoju gminy ukazuje jej perspektywiczny obraz w przeciągu kilku lat oraz definiuje kierunki dążeń społeczności lokalnej i zadań dla władz samorządowych. Ta idea ujmuje główne i planowane kierunki działania strategicznego, którego założenia muszą być zrealizowane w wyznaczonym czasie. Formułowanie misji wymaga uprzedniego wyznaczenia roli i funkcji, jakie gmina ma pełnić w czasie określonym w dokumencie planistycznym.

Generalnym przesłaniem misji ujętej w *Strategii Rozwoju Gminy Gózd* jest nakreślenie obrazu gminy w perspektywie do 2020 roku oraz profil dążeń i aspiracji jej mieszkańców.

Za cel nadrzędny gminy uznano:

**GMINA GÓZD TO MIEJSCE O DUŻYM POTENCJALE SPOŁECZNO-
EKONOMICZNYM GWARANTUJĄCYM MIESZKAŃCOM WYSOKI
STANDARD ŻYCIA, GDZIE ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
PRZEKŁADA SIĘ NA WZROST GOSPODARCZY I LIKWIDACJĘ
ZJAWISKA BEZROBOCIA**

Sformułowana w taki sposób misja gminy odzwierciedla wszystkie społeczne oczekiwania i dążenia mieszkańców do poprawy standardu i warunków życia. Nakreśla ona kierunki rozwoju gminy, które „dążą” do rozwoju przedsiębiorczości i „wzrostu” gospodarczego tego obszaru. Misja przedstawia gminę jako najlepsze miejsce na inwestycje i rozwój przedsiębiorczości w zakresie między innymi przetwórstwa rolno-spożywczego w celu pobudzenia potencjału gospodarczego gminy.

Wizja

Wizja rozwoju gminy jest zwięzłą formułą, która opisuje pożądaną obraz przyszłego rozwoju do roku 2020, stan do którego dążą i jaki chcą osiągnąć przy intensyfikacji działań władze lokalne i mieszkańcy gminy według reguł gwarantujących jej zrównoważony rozwój.

Wizja rozwoju to wcielenie w życie wyżej zdefiniowanej misji oraz kierunków rozwoju, gdyż zawarte są w nich najistotniejsze elementy i czynniki oddziałujące na polepszenie aktualnej sytuacji w gminie. Realizacją mają oczywiście zająć się władze lokalne przy współudziale mieszkańców i innych podmiotów.

W 2020 roku gmina Gózd to miejsce, w którym będzie panował ład społeczny, a mieszkańcy będą się cieszyć wysokim standardem życia. Gmina będzie odznaczać się wzrostem gospodarczym dzięki rozwojowi sektora małych i średnich przedsiębiorstw, przetwórstwu rolno – spożywczemu i owoców i warzyw. Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości i grup producenckich przyczyni się do napływu zewnętrznego kapitału i tym samym do uzdrowienia lokalnego rynku. Taka sytuacja będzie miała swoje odzwierciedlenie w zdecydowanej poprawie statusu osób bezrobotnych i znacznego obniżenia stopy bezrobocia w gminie osób w wieku produkcyjnym. Wzrost miejscowej przedsiębiorczości, wskutek funkcjonowania inkubatora przedsiębiorczości, będzie dodatkowym czynnikiem przyciągającym inwestorów. Osobom pragnącym rozpocząć własną działalność gospodarczą władze gminy utworzą specjalny fundusz pożyczkowy i będą stosować ulgi podatkowe przez pierwsze lata funkcjonowania takich przedsiębiorstw. To jest najlepsze rozwiązanie dla osób, które przy wsparciu odpowiednich instytucji wpłyną na wizerunek gospodarczy gminy. Dodatkowo gmina zostanie w pełni skanalizowana zgazyfikowana, a infrastruktura drogowa będzie odznaczać się parametrami technicznymi na wysokim poziomie.

W związku z powyższym ambicją władz gminnych i społeczności lokalnej jest stopniowe i sukcesywne podnoszenie stanu rozwoju sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz warunków życia mieszkańców do poziomu reprezentowanego przez wysoko rozwinięte obszary miejskie, przy równoczesnym rozwijaniu więzi międzyludzkich i ich aktywnej postawie.

Taka pragmatyczna wizja rozwoju gminy będzie zdecydowanie racjonalna, gdy przy jej urzeczywistnianiu wspólny udział będą brały wszystkie podmioty i instytucje funkcjonujące w gminie. Ponadto będzie również możliwa, jeśli prawidłowo zostaną wykorzystane szanse, jakie w chwili obecnej daje Unia Europejska w postaci programów pomocowych i funduszy europejskich. Ważnym atutem gminy są cenne tereny inwestycyjne, które posiadają charakter strategiczny dla tego miejsca. Gmina prezentować będzie lepsze warunki dla potencjalnych przedsiębiorców w postaci sporządzonej bazy terenów inwestycyjnych i właściwie prowadzonej promocji gospodarczej. Wizytówką gminy będzie również wysokiej jakości ekologiczna produkcja rolnicza, która przyczyni się do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego.

CZEŚĆ V

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU

1. CELE STRATEGICZNE

Zrównoważony rozwój to rozwój, który odpowiada potrzebom współczesnego pokolenia, nie zagrażając możliwościom przeszłych pokoleń, zaspakajając potrzeby obecne i przyszłe. Zrównoważony rozwój jest celem nadrzędnym, który należy osiągnąć dzięki odpowiednio dobranym celom strategicznym opracowanym na podstawie przeprowadzonej analizy i diagnozy stanu obecnego, przeprowadzonych konsultacji oraz przyjętej misji i wizji.

Cele strategiczne charakteryzują się długim horyzontem czasowym, który wynika z wizji rozwoju, będącymi jej konkretyzacją. Wyznaczają kierunek działania życia społeczno – ekonomicznego gminy. Wskazują kierunki działań, które prowadzą do zwiększenia przyszłych możliwości i konkurencyjności gminy. Związane są one z pewną określoną rzeczywistością oraz prognozą jej zmian w przyszłości. Dlatego sformułowano sześć celów strategicznych:

CEL STRATEGICZNY I	ULEPSZONA POLITYKA SPOŁECZNA GWARANCJĄ WYSOKIEGO STANDARDU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY
CEL STRATEGICZNY II	PROMOCJA LOKALNEGO ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SEKTORA MŚP W CELU OŻYWIENIA GOSPODARCZEGO GMINY
CEL STRATEGICZNY III:	UNOWOCZEŚNIENIE INFRASTRUKTURY DROGOWEJ I TECHNICZNEJ
CEL STRATEGICZNY IV:	RESTRUKTURYZACJA I MODERNIZACJA ROLNICTWA JAKO PODSTAWOWA GAŁĄŻ RODZIMEJ GOSPODARKI
CEL STRATEGICZNY V:	INWESTYCJE I ZACHOWANIA PRZYJAZNE ŚRODOWISKU PRZYRODNICZENIU I KULTUROWEMU

Powyższe cele wyrażają zgodność z celami, działaniami i zadaniami przyjętymi w nadrzędnych dokumentach planistycznych:

- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2020 roku
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013.

2. CELE OPERACYJNE I ZADANIA

Do każdego celu strategicznego przypisany jest cel operacyjny, do których z kolei przypisane są zadania. W dalszej części dokumentu zostały przedstawione cele i zadania.

Takie przedsięwzięcie niej nie zwykle ważne i niezbędne, aby faktycznie i realnie realizować cele zawarte w tejże strategii.

CEL STRATEGICZNY I

ULEPSZONA POLITYKA SPOŁECZNA GWARANCJĄ WYSOKIEGO STANDARDU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY

*zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku
Cel pośredni 4 „Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych”:
4.2. „Wzmocnienie potencjału rozwojowego ośrodków subregionalnych i małych miast”
4.4. „Budowa i rozwój infrastruktury społecznej”.*

Programy:

1. Wysoki poziom systemu nauczania i wykształcenia mieszkańców

Zadania:

- 1.1. Wzbogacenie oferty edukacyjnej placówek oświatowych
- 1.2. Organizacja zajęć pozalekcyjnych-kółka zainteresowań, szkolne kluby sportowe w celu aktywnego spędzania wolnego czasu dzieci
- 1.3. Wyposażenie placówek szkolnych w profesjonalny sprzęt multimedialny i audiowizualny oraz w pomoce dydaktyczne
- 1.4. promocja nauczania wczesnoszkolnego jako podstawa ścieżki edukacyjnej dziecka
- 1.5. Rozbudowa i wyposażenie obiektów przedszkolnych
- 1.6. Rozbudowa i modernizacja bazy sportowej w obiektach szkolnych (boiska wielofunkcyjne)
- 1.7. Utworzenie specjalnego funduszu stypendialnego dla uzdolnionych uczniów wywodzących się z rodzin o niskich dochodach
- 1.8. Opracowanie i realizacja programów nauczania ze szczególnym naciskiem na naukę języków obcych i przedmiotów matematycznych, technicznych i informatycznych
- 1.9. Aktywne uczestnictwo młodzieży w programach wymiany uczniów i współpracy międzynarodowej
- 1.10. Utworzenie filii Centrum Kształcenia Ustawicznego w celu kształcenia ustawicznego osób dorosłych
- 1.11. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli

Programy:

2. Aktywizacja społeczności lokalnej na rzecz rozwoju gminy

Zadania:

- 2.1. Promocja wolontariatu-postaw społecznych wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy
- 2.2. Powołanie i aktywna działalność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz promocji i rozwoju gminy

- 2.3. Prężne funkcjonowanie świetlic wiejskich realizujących programy aktywizacji mieszkańców
- 2.4. Organizacja imprez kulturalnych i sportowych
- 2.5. Aktywny udział władz lokalnych i mieszkańców w programie LEADER i Lokalnej Grupie Działania

Programy:

3. System ochrony zdrowia o wysokim standardzie świadczonych usług medycznych

Zadania:

- 3.1. Wykwalifikowana kadra medyczna
- 3.2. Rozbudowa i modernizacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w celu świadczenia specjalistycznych usług medycznych (wyposażenie w niezbędny sprzęt medyczny)
- 3.3. Opracowanie i wdrożenie profilaktyki zdrowego stylu życia oraz badań profilaktycznych mających na celu ochronę zdrowia
- 3.4. Przekształcenie placówki Ośrodka Zdrowia w spółkę zgodnie z przepisami prawa handlowego
- 3.5. Zwiększenie liczby aptek ogólnodostępnych na terenie gminy
- 3.6. Dostosowanie zaplecza lokalowego i technicznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia

Programy:

4. Intensyfikacja działań wpływających na poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie

Zadania:

- 4.1. Wyposażenie w niezbędny sprzęt Posterunku Policji w Goździe w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom
- 4.2. Modernizacja i rozwój bazy lokalowej oraz infrastruktury technicznej Posterunku Policji w Goździe
- 4.3. Intensyfikacja wspólnych działań Policji i jednostek OSP na rzecz ochrony życia i mienia na terenie gminy
- 4.4. Opracowanie i wdrażanie programów z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie (techniki samoobrony dla kobiet, zasady udzielania pierwszej pomocy, itp.)
- 4.5. Prowadzenie działań informacyjnych i prewencyjnych w celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa w gminie
- 4.6. Modernizacja i wyposażenie w specjalistyczny sprzęt strażnic na terenie gminy
- 4.7. Utworzenie Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego zrzeszające wszystkie jednostki OSP na terenie gminy w celu ochrony ludzi i mienia
- 4.8. Organizacja szkoleń specjalistycznych dla strażaków z jednostek OSP

Programy:

5. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych oraz wzrost efektywności funkcjonowania pomocy społecznej

Zadania:

- 5.1. Opracowanie i wdrażanie programu przeciwdziałania patologiom społecznym
- 5.2. Modernizacja i poprawa stanu technicznego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- 5.3. Opracowanie i realizacja programów oraz projektów ukierunkowanych na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych i kobiet długotrwale bezrobotnych
- 5.4. Współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy na rzecz likwidacji barier zawodowych i społecznych dla osób niepełnosprawnych (warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, doradztwo zawodowe, ulgi dla przedsiębiorców zatrudniających osoby niepełnosprawne)
- 5.5. Rozwój doskonalenia zawodowego pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- 5.6. Organizacja prac społecznie użytecznych dla osób dotkniętych bezrobociem i trudną sytuacją materialną
- 5.7. Organizacja letnich i zimowych obozów dla dzieci pochodzących z ubogich rodzin
- 5.8. Utworzenie punktu mediacji rodzinnej i porad prawnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie
- 5.9. Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania niepełnosprawnych i w instytucjach użyteczności publicznej

Programy:

6. Wzrost efektywności działalności administracji publicznej na terenie gminy

Zadania:

- 6.1. Informatyzacja i przygotowanie Urzędu Gminy do elektronicznego obiegu dokumentów
- 6.2. Przygotowanie Urzędu Gminy do wdrożenia Systemu Zarządzania Jakością zgodnego z normą PN-EN ISO 9001:2001 (Certyfikatu ISO)
- 6.3. Usprawnienie funkcjonowania administracji gminnej poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Urzędu Gminy
- 6.4. Modernizacja i poprawa stanu obiektu administracji gminnej z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych
- 6.5. Organizacja publicznego dostępu do Internetu w budynku Urzędu Gminy